

адаптация на малките ромчета към социалната среда и

» защо сегрегираното училище, като специфична социална система със социализиращи функции в ромските квартали, не изпълнява пълноценно своята роля и не стана част от духовния живот и първостепенна ценност за всички роми в тези квартали.

1.1.4. Сегрегация на ромските квартали в България

*Уседналото от векове
ромско население
(наречено от
османлиите „йерлии“)
предпочитало
местата до главен
път и течаща вода*

Процесите на изолация и гетоизация на ромите в наши дни имат многовековна история и са следствие от традиционната политика на Османската империя за несмесване на мюсюлмани с немюсюлмани и особено на османските турци с другото население. Тази политика е била особено силна по време на Възраждането. Така по това време в по-големите селища на поробените български земи са се оформили махалите на българи, турци, роми, българо-мохамедани в Родопите, евреи, арменци и др. Твърдението на М. Радева, че ромите създавали свои махали задължително в покрайнините на градовете и селата (Радева 1997:7), е твърде едностранно и се отнася само за незначителна част от общността – чергарстващата. В покрайнините наистина отсядали, но незначителни по брой номадски групи от роми, които в по-топлите месеци от годината прекарвали на път. Уседналото от векове ромско население (наречено от османлиите „йерлии“) предпочитало местата до главен път и течаща вода. Тези поселища в по-късно време най-често се оказвали централните за новоформираните населени места. Могат да се цитират многобройни примери в подкрепа на тази теза и нещо повече – точно след Освобождението местните управи в редица населени места из България изселили ромите от централните части и принудително ги заселили в покрайнините, намирайки някаква формална причина за това. Под различни форми това изселване продължило до рухването на тоталитарната система у нас в края на осемдесетте години на XX век. Така открай време ромската част от жителите на едно населено място се е излъсквала извън селищната регулация и се обричала на нисък стандарт за битуване.

Процесът на заселване на номадската част от ромите продължил чак до 1958 г., когато правителството със свое постановление слага край на чергарстването при тях.

С. Чавдарова-Костова, разглеждайки взаимодействието между модерна култура, от една страна, и култури от традиционен тип, каквито за нея са ромската и ислямската – от друга, поставя фундаменталния въпрос: Доколко зачитането на културната идентичност на Другия предполага толериране проявленията на традиционните нрави в едно модерно общество? Не би ли било „лоша услуга“ спрямо хората от малцинствата, ако те – в името на културността – биват държани на дистанция от съвременните цивилизационни процеси? (Чавдарова-Костова 2001:33) И сама намира отговора. „Не е задължително уважението към културната идентичност на Другия, в случай че тя е с традиционен характер, да се изразява в „консервирането“ на тази самобитност и изолирането ѝ от модерните културни процеси. Това, което не бива да се прави, е насилственото ѝ заместване с друга културна идентичност – в името на модернизацията“ (Чавдарова-Костова 2001:33). Сегрегацията на ромите по обо-